

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΓΙΑ ΑΡΘΡΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ Ε.Ο.ΑΝ.

Η Ανακύκλωση στην Ελλάδα – Εφαρμογή και στρεβλώσεις

Με αφορμή δημοσιεύματα στην εφημερίδα Real News στις 4/8/13 και στην εφημερίδα Ποντίκι στις 8/8/13 που έχουν αναφορές στον ΕΟΑΝ, ο Οργανισμός εξέδωσε το παρακάτω δελτίο τύπου.

Τη δεκαετία του 1990 αναπτύχθηκε στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο μια σειρά Οδηγιών για διάφορα ρεύματα αποβλήτων (συσκευασιών, ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, μπαταριών και συσσωρευτών, οχημάτων τέλους κύκλου ζωής) που εισήγαγε την πολιτική της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, η οποία χρησιμοποιεί οικονομικά κίνητρα ώστε να ενθαρρύνει τους παραγωγούς να σχεδιάσουν πιο φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα, καθιστώντας τους υπεύθυνους για το κόστος της διαχείρισης των προϊόντων τους στο τέλος του κύκλου ζωής τους, όταν δηλ. τα προϊόντα αυτά καταστούν απόβλητα. Στην Ελλάδα, οι Οδηγίες αυτές ενσωματώθηκαν στο πλαίσιο της «Εναλλακτικής Διαχείρισης», η οποία εκφράζει ουσιαστικά τις πολιτικές και τις αρχές της «Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού». Το θεσμικό πλαίσιο της εναλλακτικής διαχείρισης στηρίζεται στο **νόμο 2939/2001 (ΦΕΚ 179 Α)** «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων - ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν.3854/2010 (ΦΕΚ 94 Α) και τον Ν. 4042/2012. Σκοπός του Νόμου είναι η κατά προτεραιότητα πρόληψη δημιουργίας στερεών αποβλήτων (για όσα ρεύματα αποβλήτων υπάγονται σε αυτόν), η επαναχρησιμοποίηση τους, η ανακύκλωσή τους, η ανάκτηση της ενέργειας καθώς η χωρίς προβλήματα τελική διάθεση τους. Παράλληλα επιδιώκεται η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων όλων των φορέων που συμμετέχουν στον κύκλο ζωής των προϊόντων, παραγωγών διανομέων, καταναλωτών, διαχειριστών αποβλήτων, ΟΤΑ, πολιτείας. Μέχρι σήμερα, έχουν εκδοθεί τα αντίστοιχα Προεδρικά Διατάγματα (ΠΔ) και Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ) σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις της εναλλακτικής διαχείρισής για διάφορα υλικά και λειτουργούν **17 Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ)** συσκευασιών και άλλων προϊόντων (5 Συστήματα για την Εναλλακτική Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατεδαφίσεις και Κατασκευές και 1 Σύστημα για εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων από συσσωρευτές εγκρίθηκαν μετά το τέλος του 2011).

Την ευθύνη για την αξιολόγηση, έγκριση, παρακολούθηση και έλεγχο των συστημάτων, τα οποία μπορεί να είναι ατομικά ή συλλογικά, έχει ο Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.), νυν Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ.) σύμφωνα με τον Νέο Νόμο (Ν. 4042/13-2-2012). Ο Ε.Ο.ΑΝ., ο οποίος υπάγεται στην εποπτεία και τον έλεγχο του

Υ.Π.Ε.Κ.Α., είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ) με πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Βασικός σκοπός του είναι να σχεδιάζει και εφαρμόζει την πολιτική για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και των άλλων προϊόντων.

Επειδή αρκετές καταχωρήσεις στον Τύπο έχουν δει το φώς της δημοσιότητας τον τελευταίο καιρό, με τελευταία άρθρο σε γνωστή εφημερίδα, ο Ε.Ο.ΑΝ. **αισθάνεται την ανάγκη και την υποχρέωση να καταθέσει** σε όλους τους πολίτες και φορείς που ασχολούνται με την ανακύκλωση ορισμένα στοιχεία και γεγονότα, ούτως ώστε να ενημερωθούν **σωστά**, με λεπτομέρειες και **ακριβή στοιχεία** όλοι όσοι συμμετέχουν στην μεγάλη προσπάθεια που γίνεται στην χώρα για την εδραίωση της Ανακύκλωσης και συμμερίζονται τις ανησυχίες για την σωστή λειτουργία της.

Ως προς τη λειτουργία των ΣΣΕΔ, ο Ε.Ο.ΑΝ. έχει την ευθύνη για την αξιολόγηση των στοιχείων που παραθέτουν για την επίδοση τους ως προς τη συλλογή και διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων, καθώς και τη χρηστή λειτουργία τους ως εταιρείες κοινωφελούς σκοπού. Στο πλαίσιο της ανανέωσης των εγκρίσεων λειτουργίας των Συστημάτων, τέθηκαν διάφορα θέματα που άπτονται της σωστής λειτουργίας τους οπότε και κρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του τότε Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π. και νυν Ε.Ο.ΑΝ. ότι **χρηζουν ελέγχων**. Κατόπιν αποφασίστηκε να διενεργηθούν έλεγχοι αρχικά σε **4 Συστήματα**, καθώς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την ανακύκλωση (άρθρα 1, 7, 17, 20, και 24 Ν. 2939/2001) ο ΕΟΑΝ δεν έχει μόνο την τυπική εποπτεία αλλά έχει και την εξουσία του ουσιαστικού ελέγχου.

Οι έλεγχοι ανατέθηκαν σε **διεθνώς αναγνωρισμένους ελεγκτικούς οίκους**, καθώς ο Οργανισμός με τη μέχρι σήμερα στελέχωση του, δεν έχει τη δυνατότητα να καλύψει σε βάθος το αντικείμενο αυτό.

Ο Οργανισμός μετά από την παραλαβή των Εκθέσεων των ελεγκτικών εταιρειών, αξιολογεί τα ευρήματα, με σκοπό να προχωρήσει στην ανανέωση ή μη των Συστημάτων. Τα κυριότερα ευρήματα παρατίθενται παρακάτω για τη σωστή ενημέρωση του κοινού:

1. ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΕ: Τα αποτελέσματα του ελέγχου όσον αφορά στην ανακύκλωση συσκευασιών δείχνουν **σημαντικότερες αποκλίσεις** για την ποσότητα που συλλέγει η Ανταποδοτική Ανακύκλωση μέσω των Μηχανημάτων Αντίστροφης Πώλησης (Κέντρα Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης) σε σχέση με τα στοιχεία που δήλωσε στον ΕΟΑΝ για τα έτη 2009 και 2010. Επίσης, μέχρι σήμερα δεν έχουν ελεγχθεί πλήρως τα **οικονομικά – διαχειριστικά** στοιχεία της εταιρείας, καθώς δεν έχουν περιέλθει μέχρι στιγμής στα χέρια της ελεγκτικής εταιρείας, παρόλο που θα όφειλαν να τηρούνται και να επιδεικνύονται ανά πάσα στιγμή. Ως αποτέλεσμα αυτών των ελέγχων το ΔΣ του ΕΟΑΝ ανακάλεσε την έγκριση του Συστήματος

τον Μάρτιο του 2012. Η τεκμηρίωση της Απόφασης του ΔΣ είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Οργανισμού. Η ΑΑ κατέθεσε αίτηση για ανάκληση στο ΣΤΕ, η οποία θα εκδικαστεί τελικά τον Νοέμβριο του 2013. Οι έλεγχοι συνεχίζονται.

2. ΕΕΑΑ ΑΕ: Από τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν με βάση συγκεκριμένη διαδικασία προκύπτει ότι η ΕΕΑΑ Α.Ε. διαθέτει επαρκές σύστημα ελέγχου και καταγραφής στοιχείων βάση των οποίων προκύπτουν οι μηνιαίες εκθέσεις. Από τους δειγματοληπτικούς ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν στα παραστατικά εισόδου και πωλήσεων, στις εισόδους των ΚΔΑΥ καθώς και από τους ελέγχους σύστασης συμμείκτων απορριμμάτων δεν προέκυψε απόκλιση ανάμεσα στις μηνιαίες εκθέσεις, στα παραστατικά εισόδου και στα στοιχεία από τη μη προγραμματισμένη παρατήρηση των εισόδων των ΚΔΑΥ καθώς και μεταξύ των ελέγχων σύστασης και των μηνιαίων εκθέσεων παραγωγής. Ο οικονομικός – διαχειριστικός έλεγχος επίσης δεν κατέδειξε σημαντικά ευρήματα ως προς την ορθότητα των στοιχείων που τηρούνται και αποστέλλονται στον Ε.Ο.ΑΝ.
3. ΣΥΔΕΣΥΣ ΑΕ: Από τον οικονομικό – διαχειριστικό έλεγχο στο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσσωρευτών προέκυψαν στοιχεία, τα οποία συνεκτιμώμενα με άλλα δεδομένα, οδήγησαν το ΔΣ του Ε.Ο.ΑΝ. στη μη ανανέωση του Επιχειρησιακού του Σχεδίου. Η τεκμηρίωση της Απόφασης του ΔΣ είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Οργανισμού.
4. ΕΛΤΕΠΕ ΑΕ: Από τον οικονομικό – διαχειριστικό έλεγχο στο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων δεν προέκυψαν ευρήματα μη χρηστής διαχείρισης. Το ΣΣΕΔ έχει ήδη προβεί σε αλλαγές στο υπάρχον Επιχειρησιακό του και έχει υποβάλλει νέο φάκελο για ανανέωση της έγκρισής του.
5. Έχουν δρομολογηθεί οι έλεγχοι και σε άλλα Συλλογικά και Ατομικά Συστήματα, τα αποτελέσματα των οποίων θα δημοσιοποιηθούν επίσης.

Ο Ε.Ο.ΑΝ., ο οποίος απέκτησε νέο Διοικητικό Συμβούλιο τον Απρίλιο του 2013 και στελεχώθηκε με 10 άτομα τον Ιούνιο του 2013 μετά από την αρχική του λειτουργία ως αυτόνομου Οργανισμού τον Φεβρουάριο του 2011, έχει δρομολογήσει τις ακόλουθες ενέργειες για την βελτιστοποίηση της λειτουργίας του ως εποπτικό όργανο, το οποίο διασφαλίζει την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος:

- Δημιουργία Μητρώου Παραγωγών για όλα τα προϊόντα, τα οποία υπόκεινται στην εναλλακτική διαχείριση, με σκοπό να καταγραφούν και να διασταυρωθούν τα στοιχεία υπόχρεων παραγωγών, να καταπολεμηθεί η εισφοροδιαφυγή και να καταγραφεί η περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων.

- Συνεργασία με αρμόδιους φορείς και προετοιμασία εγχειριδίου ελεγκτικών διαδικασιών, ώστε να μπορεί και με ίδια μέσα να διενεργεί ελέγχους.
- Δημιουργία στενού πλαισίου συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς (ΣΣΕΔ, ΥΠΕΚΑ, συναρμόδια Υπουργεία, ΟΤΑ, υπόχρεοι διαχειριστές) για την βελτιστοποίηση της υπάρχουσας κατάστασης στην εναλλακτική διαχείριση.

Επίσης όσον αφορά στην λειτουργία του ΔΣ από το 2010 μέχρι σήμερα, μπορούμε να συνοψίσουμε τα εξής:

Από τον Αύγουστο 2010 που το ΔΣ του ΕΟΑΝ (τότε ΕΟΕΔΣΑΠ) ανέλαβε για πρώτη φορά τα καθήκοντά του, πανθομολογούμενα εργάστηκε σκληρά και συστηματικά, ανιδιοτελώς, χωρίς καμία αμοιβή, για πολύ καιρό μάλιστα χωρίς καθόλου πόρους και με ελλιπέστατη στελέχωση του οργανισμού αυτού, για να διαφυλάξουν και να αναπτύξουν την ανακύκλωση στο πλαίσιο της νομιμότητας και της διαφάνειας. Ιδιαίτερα επισημαίνεται ότι, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, προχώρησαν σε ελέγχους – οι οποίοι συνεχίζονται - στα εποπτευόμενα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, στέλνοντας μερικά από αυτά στην Ελληνική Δικαιοσύνη, σε μια επίπονη και δύσκολη προσπάθεια να αποκαταστήσουν δυσλειτουργίες που είχαν αναπτυχθεί στο χώρο.

Είναι εύλογο και κατανοητό, επομένως, ότι τέτοιες προσπάθειες προφανώς ενόχλησαν και ενοχλούν κάποιους σε κάποιες περιπτώσεις ...